

V I Lenin

De brittiska liberalerna och Irland

Vad som nu tilldrar sig i det brittiska parlamentet kring lagförslaget om irländsk *Home Rule* (självstyrelse eller, rättare sagt, autonomi för Irland) är ytterst intressant såväl med tanke på klassförhållandena som i fråga om att klargöra den nationella frågan och agrarfrågan.

I århundraden har England hållit Irland förslavat, drivit de iriska bönderna till oerhörda hungerkval och svältöd, jagat bort dem från jorden och tvingat dem att i hundratusental och miljoner lämna fosterjorden och utvandra till Amerika. I 1800-talets början hade Irland en befolkning på fem och en halv miljon, idag endast fyra och en tredjedels miljon. Irland har avfolkats. På 1800-talet flyttade mer än fem miljoner irer över till Amerika, och i Förenta staterna finns det nu *fler* irer än på Irland!

De iriska böndernas oerhörda nöd och kval är ett lärorikt exempel på hur långt en ”härskande” nations godsägare och liberala borgare kan gå. Storbritannien har i hög grad grundat sin ”lysande” ekonomiska utveckling och sin industris och handels ”blomstring” på bragder gentemot de iriska bönderna som påminner om den ryska trälägarinnan Saltytjichas.

Storbritannien ”blomstrade”, Irland höll på att dö och förblev ett outvecklat, halvt barbariskt, rent agrart land, ett de utfattiga arrendatorernas land. Men hur gärna den ”upplysta och liberala” brittiska bourgeoisin än ville föreviga Irlands slaveri och elände, var en reform ofrånkomligen på väg, särskilt som de revolutionära utbrotten i det iriska folkets kamp för frihet och jord blev allt hotfullare. År 1861 bildades feniernas iriska revolutionära organisation. De irer som utvandrat till Amerika hjälpte den på alla sätt.

I och med att Gladstone, denne de liberala borgarnas och de tröga kalkborgarnas hjälte, år 1868 bildade regering började *reformernas epok* på Irland, en epok som högst lyckligt dragit ut på tiden ända till idag, dvs nästan ett halvsekel. Åh, den liberala bourgeoisins visa statsmän kan konsten att ”skynda” mycket ”långsamt” med sina ”reformer”!

Karl Marx hade då redan bott i London i mer än femton år och följde ireernas kamp med största intresse och med största medkänsla. Den 2 november 1867 skrev han till Friedrich Engels: ”Denna de engelska arbetarnas demonstration för fenianismen har jag på alla sätt sökt provocera . . . Tidigare har jag sett ett skiljande av Irland från England som omöjligt. Jag ser det nu som oundvikligt, även om det efter skiljandet kan komma en federation.” I ett brev den 30 november samma år återkommer Marx till detta tema: ”Frågan är nu: vad vill vi råda de engelska arbetarna? Enligt min åsikt måste de göra Repeal of the Union [upphävande av unionen med Irland], kort sagt 1783 års vitsighet, fastän demokratiserad och anpassad efter tidens omständigheter, till en artikel i sitt pronunziamento [kampprogram]. Detta är den enda legala och därför enda möjliga form för irisk emancipation som kan tas med i ett *engelskt* arbetarpartis program.” Och Marx påvisade vidare att vad ireerna behövde var självstyre och oavhängighet gentemot England, en agrar revolution och skyddstullar mot England.

Sådant var det program Marx föreslog de brittiska arbetarna till gagn för Irlands frihet, för att påskynda samhällsutvecklingen och friheten för de brittiska arbetarna; ty de brittiska arbetarna kunde inte uppnå frihet, så länge de hjälpte till att hålla ett annat folk i slaveri (eller ens bara tillät detta).

Men tyvärr! Av en hel rad speciella historiska orsaker var de brittiska arbetarna under 1800-talets sista tredjedel beroende av liberalerna och inpyrda med den liberala arbetarpolitikens anda. De ställde sig inte i spetsen för de folk och klasser, som kämpade för frihet, utan gick i släptåg efter penningpåsens föraktliga lakejer, herrar brittiska liberaler.

Och liberalerna försinkade *i ett halvsekel* Irlands befrielse, och den är inte avslutad än idag! Den irliske bonden har först under 1900-talet börjat omvandlas från arrendator till fri jordägare, men herrar liberaler har tvingat honom att *friköpa jorden till "skäligt" pris!* Han betalar och kommer ännu i många år att betala miljoner och åter miljoner till de brittiska godsägarna som belöning för att dessa i sekler plundrat honom och dömt honom till ständig svält. De brittiska liberala borgarna tvingade de irliska bönderna att med kontanta pengar tacka godsägarna för detta ...

Nu håller en lag om *Home Rule* för Irland på att gå igenom i parlamentet. Men på Irland finns den nordliga provinsen Ulster; den är delvis befolkad av invandrare från England, vilka är protestanter till skillnad från de katolska irländarna. Och nu har de brittiska konservativa med den ärkerekationäre godsägaren Purisjkevitj, jag menar Carson, i spetsen höjt ett ursinnigt anskri mot autonomi för Irland. Det skulle ju betyda att utlämna ulsterfolk åt att underkasta sig ett främmande folk med främmande tro! Lord Carson har hotat med uppror och organiserat väpnade förband av ärkerekationärer.

Givetvis är detta ett tomt hot. Det kan inte bli tal om att en handfull huliganer gör uppror. Inte heller kan det bli tal om att det irländska parlamentet (vars makt bestäms i brittisk lag) skulle "förtrycka" protestanterna.

Saken är helt enkelt den att de ärkerekationära godsägarna försöker *skrämma* liberalerna.

Och liberalerna ängslas, bockar sig för ärkerekationärerna, ger efter för dem och föreslår att det hålls *en särskild folkomröstning* (s k referendum) i Ulster och att reformen uppskjuts sex år för Ulsters del!

Schackrandet mellan liberalerna och ärkerekationärerna fortsätter. Reformen kan vänta: irländarna har väntat ett halvt sekel och kan vänta litet till; man får ju inte "såra" godsägarna!

Om liberalerna vände sig till folket i England, till proletariatet, så skulle naturligtvis Carsons ärkerekationära gäng genast smälta undan och försvinna. Irland skulle garanteras fullständig frihet i fred.

Men att liberala borgare skulle be proletariatet om hjälp mot godsägarna – är det verkligen tänkbart? Också i England är ju liberalerna penningpåsens lakejer, som inte förmår annat än krypa för herrar som Carson.

Put Pravdy nr 34, den 12 mars 1914

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 24, s 365-368